Germans Trias i Pujol
Hospital

Institut Català
de la Salut

Formació Continuada

Programa de l'activitat

Activitat	**Codi**
Fragilitat i Prehabilitació multimodal en pacients quirúrgics	

Necessitats a què respon el contingut del curs (JUSTIFICACIÓ)
La cirurgia és un factor estressant molt important. Actualment, els nostres pacients són cada cop més grans, més fràgils, més pluripatològics i són sotmesos a cirurgies cada cop més agressives sense una prèvia preparació integral. Quan més preparats entrin a quiròfan, més ràpida serà la seva recuperació funcional, menys complicacions postoperatòries presentaran i millor resultats quirúrgics obtindran.

La fragilitat és una síndrome clínica multidimensional que s'associa a una menor reserva funcional física, un major risc d'incapacitat, una pèrdua de resistència i una major vulnerabilitat i és un factor independent de complicacions postoperatòries majors, institucionalització i mort (l'OMS estima que un 25-50% de les persones majors de 85 anys són fràgils). Per donar resposta a aquests reptes que se'ns presenten en el futur, cal urgentment implementar la Prehabilitació multimodal a tot l'ICS.

La Prehabilitació multimodal és un concepte emergent definit com a un procés encaminat a millorar la CF de la persona per fer-la capaç d'afrontar un estímul estressant com és la cirurgia. A més de la preparació clínica i farmacològica del pacient quirúrgic, cal una optimització física, nutricional i psicològica. Una baixa capacitat aeròbica i un baix nivell d'activitat física s'associa a un pitjor resultat quirúrgic. La CF millora amb un programa d'entrenament físic. Un temps mig d'exercici de 4-6 setmanes és suficient per millorar la CF. L'entrenament pot revertir el deteriorament funcional associat a tractament adjuvants (quimioteràpia i/o radioteràpia). L'entrenament més un suport nutricional, més estratègies de reducció d'estrès s'associa a una millor recuperació funcional post-alta. A més, fer participar al pacient/ciutadà (empoderament) millora la satisfacció, redueix l'ansietat i millora el control del dolor postoperatori. Amb el programa de preHAB ens anticipem a les conseqüències de l'estrès quirúrgic, disminuirem la incidència i la severitat de les complicacions postoperatòries, accelerarem la recuperació postoperatòria i reduirem la mortalitat postoperatòria.

Com han estat detectades aquestes necessitats
És conegut que un 30% dels pacients sotmesos a cirurgia abdominal major presenten complicacions postoperatòries, que la cirurgia major s'associa a una reducció de la capacitat funcional (CF) del 40% i que la fatiga, les alteracions de la son i la capacitat de concentració estan disminuïdes fins a 9 setmanes post-alta hospitalària.

Des d'Atenció Primària i des dels centres hospitalaris de l'ICS hem de ser capaços de detectar, mesurar, diagnosticar i tractar la fragilitat com a una síndrome multifactorial que cal combatre urgentment. Cal definir unes escales de valoració de la fragilitat comunes als dos àmbits d'atenció a la ciutadania per després dissenyar conjuntament com ha de ser l'abordatge multidisciplinar.

Objectiu/s general
- Definir i mesurar el concepte fragilitat en Atenció Primària i en l'àmbit hospitalari de l'ICS
- Identificar estratègies per combatre la fragilitat en Atenció Primària
- Identificar estratègies per combatre la fragilitat en l'àmbit hospitalari
- Definir el concepte de prehabilitació multimodal en l'àmbit quirúrgic
- Enumerar les accions pro-ERAS des del punt de vista del cirurgià
- Correlacionar els circuits i la comunicació entre els diferents àmbits assistencials implicats en l'atenció dels pacients fràgils en general i els quirúrgics en particular dins de l'ICS

Objectius específics (mínim 3-4)
- Enumerar diferents escales de valoració de la fragilitat
- Explicar el rol de la dietista-nutricionista en la prehabilitació multimodal
- Explicar la valoració funcional i la prescripció d'exercici físic en la prehabilitació multimodal

- Explicar el rol de la psicòloga en la prehabilitació multimodal
- Il·lustrar la prehabilitació prequirúrgica a propòsit d'un cas pràctic

Contingut

Hora inici	Hora fi	Tema	Docent
8:30	**9:15**	**Recollida de la documentació**	
9:15	**9:30**	**Benvinguda institucional Atenció Primària i Hospitals de l'ICS**	**Drs. Verdaguer, Mòdol i Moret**
9:30	**9:50**	**Estratègia ProFràgil en atenció primària**	Dra. Sara Rodoreda
9:50	**10:10**	**Abordatge i maneig clínic de la fragilitat a l'entorn hospitalari**	Dr. Ramón Miralles
10:10	**10:30**	**Contextualització i principis de la prehabilitació multimodal**	Dr. Enric Moret
10:30	**10:45**	**Precs i preguntes**	
10:45	**11:30**	**Pausa i cafè**	
11:30	**11:50**	**Valoració funcional i prescripció d'exercici físic**	Dra. Maria Boldó
11:50	**12:10**	**El rol de la nutrició en la Prehabilitació**	Eva Martínez
12:10	**12:30**	**El rol del suport psicològic en la Prehabilitació**	Joana Moreno
12:30	**12:50**	**ERAS des del punt de vista del cirurgià; l'obligació de fer-ho millor**	Dr. Óscar Buisan
12:50	**13:10**	**Presentació d'un cas clínic de Prehabilitació prequirúrgica**	Dra. Mar Sendra
13:10	**13:45**	**Precs i preguntes**	
13:45	**14:00**	**Conclusions i cloenda**	Drs. Moret i Sendra

Metodologia
La jornada consta d'un matí amb 8 presentacions orals de 20 minuts de durada cadascuna a càrrec dels diferents professionals sanitaris que interactuen i col·laboren en la valoració de la fragilitat i en la prehabilitació multimodal tant en l'àmbit d'Atenció Primària com en l'àmbit hospitalari (quirúrgic i mèdic). S'interactuarà amb l'audiència aclarint els seus dubtes amb la possibilitat de precs i preguntes. A la finalització es farà un breu resum de les conclusions i la cloenda.
Aquesta jornada tindrà lloc en un futur un cop a l'any per actualitzar els coneixements i conèixer l'impacte de la fragilitat i de la prehabilitació multimodal a l'ICS.

Dirigit a: Professionals sanitaris de tot l'ICS tant de l'àmbit d'Atenció Primària com dels hospitals interessats en combatre la fragilitat i implementar la prehabilitació multimodal quirúrgica
Places: 150

Hores: 5,5 hores
Data: 30 d'octubre de 2019
Horari: 8:30-14:00 hores

Professors
- Dra. Sara Rodoreda Noguerola Facultatiu Especialista. Metge Adjunt de Medicina Familiar i Comunitària. ABS Fondo, Santa Coloma de Gramanet (ICS)
- Dr. Ramon Miralles Basseda Facultatiu Especialista. Director Territorial de Cronicitat Àrea Metroplitana Nord (ICS)
- Dr. Enric Moret Ruiz Facultatiu Especialista. Cap de Servei d'Anestesiologia i Reanimació. HUGTiP (ICS)
- Dra. Maria Boldó Alcaine Facultatiu Especialista. Metge Adjunt del Servei de Rehabilitació i Medicina Física. HUGTiP (ICS)
- Eva Martínez López Dietista-nutricionista. Servei d'Endocrinologia i Nutrició. HUGTiP (ICS)
- Joana Moreno Pérez Psicòloga clínica. Clínica del Dolor. HUGTiP (ICS)
- Dr. Óscar Buisan Rueda Facultatiu Especialista. Metge Adjunt del Servei d'Urologia. HUGTiP (ICS)
- Dra. Mar Sendra González Facultatiu Especialista. Metge Adjunt del Servei d'Anestesiologia i Reanimació HUGTiP (ICS)

Director:
Dr. Enric Moret Ruiz

Coordinadors:
Dr. Enric Moret Ruiz
Dra. Mar Sendra González

Lloc: Sala d'actes de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol